

PREDGOVOR

Planiranje i projektovanje saobraćajnica u gradovima je veoma složen zadatak koji se javlja na različitim nivoima, počev od planerskih razmatranja razvoja grada kao celine pa do konkretnih tehničkih rešenja pojedinih elemenata objekta. Obuhvatiti sve nivoe razmatranja i formirati jedinstvenu celinu problema jesu ciljevi koji nesumnjivo traže multidisciplinarni pristup uz stalno prisutnu potrebu racionalnog kompromisa između širine pristupa s jedne i nivoa detaljnosti s druge strane. Stoga je ova knjiga pojedinačni doprinos i pokušaj da se zadatku planiranja i projektovanja saobraćajnica u gradovima pristupi celovito, odnosno, da se uspostave međuzavisnosti razvoja grada i njegove saobraćajne osnove, postavbe kriterijumi i principi programskih opredeljenja, sistematizuju funkcionalni i tehnički parametri saobraćajnica u gradovima i odrede veze i uslovljenosti sa pratećim sadržajima i opremom.

Izučavanje pojedinačnih tema iz ove oblasti prisutno je od samih početaka visokoškolske nastave u Srbiji krajem XIX veka. Od sredine prošlog veka, planiranje i projektovanje saobraćajnica u gradovima izdvaja se kao posebna disciplina u obrazovanju građevinskih inženjera čije osnove je postavio **Jovan Katanić**, dipl. građ. inž., prvi nastavnik na ovom predmetu i učitelj brojnih generacija građevinskih inženjera. Svojim dugogodišnjim stručnim i pedagoškim radom kao i izdavanjem prvih skripti pre više od trideset godina, on je postavio trajne smernice razvoja ove discipline. Budući da je autor imao sreću i čast da bude njegov učenik i saradnik u nastavi i struci, nadgradio je ove temelje koji su u potpunosti izdržali proveru vremena.

Za autora stručne knjige najveće je zadovoljstvo kada se ona relativno brzo nađe u rukama brojnih korisnika kojima je namenjena; izdanja udžbenika pod naslovom Gradske saobraćajnice 1992. i 1996. godine imala su takvu sudbinu istovremeno potvrđujući ispravnost koncepcije da se struktura i osnovni sadržaj primere programu nastave na stručnom predmetu Gradske saobraćajnice koji se izučava na završnoj godini studija na Odseku za puteve i železnice Građevinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu. Stoga nije slučajno da je ova knjiga podeljena na devet tematskih poglavlja, naravno, uz neophodne promene i dopune u svakom od njih i uvođenje novih tema kao što su, naprimer, gradske kružne raskrsnice ili metodologija planiranja i projektovanja saobraćajnica u gradovima.

Odsustvo domaćih propisa i standarda za oblast planiranja i projektovanja saobraćajnica u gradovima uslovalo je korišćenje stručne regulative, pre svega, iz zemalja Evrope. Izbor i manja prilagođavanja izvedena su prema ličnoj proceni autora o mogućnostima i opravdanosti primene u našim uslovima. Takođe je korišćena i brojna stručna literatura čijim autorima dugujem zahvalnost.

Posebnu zahvalnost dugujem recenzentima ove knjige na korisnim primedbama i sugestijama. Lično sam zahvalan svojoj supruzi Ljiljani Maletin za dugogodišnje razumevanje i podršku mom pedagoškom, naučnom i stručnom radu kao i za neposrednu pomoć kroz korekturu i lekturu pripremljenog teksta.

Osnovna namena ove knjige jeste da posluži obrazovanju novih stručnjaka na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu. Verujem da će i studenti drugih, srodnih fakulteta, u njoj pronaći delove koji se uklapaju u njihovo uže stručno interesovanje. Takođe verujem da će inženjeri iz prakse u ovoj knjizi pronaći stručnu podršku za svoje delanje.

Beograd, oktobar 2005

Autor

PREDGOVOR DRUGOM IZDANJU

Očekivanja autora da će ova knjiga poslužiti i studentima drugih srodnih fakulteta i inženjerima u praksi su potvrđena, pored ostalog, i činjenicom da je prvo izdanje rasprodato u relativno kratkom roku. Neodložne potrebe nastave na Odseku za puteve, aerodrome i železnice Građevinskog fakulteta Univerziteta u Beogradu kao i izražena potražnja za ovom knjigom u inženjerskoj praksi uslovlili su da se, iako je autor imao želju da dopuni i razradi neke od tema, drugo izdanje publikuje u neizmenjenom obliku.

Beograd, decembar 2008

Autor

Izdavanje ove knjige pomogao je

VIA INŽENJERING

NOVI SAD, Čipranova 40